

Alþingi
v/ Austurvöll
150 REYKJAVÍK

2. júní 2015
Tilvísun: 2015060003

Efni: Minnisblað með sjónarmiðum um frumvarp til laga um meðferð og sölu eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum, 705. mál.

Vísað er til beiðni frá efnahags- og viðskiptanefnd sem barst með tölvupósti þann 29. maí 2015 þar sem óskað var eftir minnisblaði með sjónarmiðum Fjármálaeftirlitsins vegna frumvarps til laga um meðferð og sölu eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum, 705. mál.

Umsýsla eignarhalds ríkisins í fjármálafyrirtækjum hjá fjármála- og efnahagsráðuneytinu

Fjármálaeftirlitið gerir ekki athugasemdir við að Bankasýslan verði lögð niður eins og lög nr. 88/2009 gerðu ráð fyrir og að tiltekin afmörkuð eining innan ráðuneytisins fari með umsýslu eignarhalds ríkisins í fjármálafyrirtækjum.

Í athugasemdum við frumvarp það er varð að lögum nr. 88/2009 um Bankasýslu ríkisins kemur fram að þegar Bankasýslan verði lögð niður verði umsýslu þeirra eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum sem eftir standa hagað með hefðbundnum hætti í gegnum skýra eigendastefnu og eftirlit fjármálaráðuneytisins. Fjármálaeftirlitið vekur athygli á því að á árinu 2009 þegar framangreint frumvarp varð að lögum fór efnahags- og viðskiptaráðuneytið með málefni fjármálamarkaðarins, þ.e. lagaumgjörð og eftirlit. Frá árinu 2013 hafa þau málefni heyrt undir fjármála- og efnahagsráðuneytið, sama ráðuneyti og kemur til með að fara með eignarhluti ríkisins í fjármálafyrirtækjum, verði frumvarpið að lögum. Fjármálaeftirlitið tekur undir það sem kemur fram í frumvarpinu að mikilvægt sé að hlutverk þeirrar einingar innan ráðuneytisins sem fari með umsýslu eignarhalds ríkisins í fjármálafyrirtækjum verði skýrlega aðgreint frá öðrum hlutverkum ráðuneytisins sem beinast að fjármálafyrirtækjum almennt og með því móti sé dregið úr mögulegum hagsmunaárekstrum vegna ólíkra hlutverka.

Þá er vakin athygli á því að í 1. mgr. 8. gr. frumvarpsins er vísað til 1. mgr. 8. gr. frumvarpsins en á að öllum líkindum að vera vísun til 9. gr. frumvarpsins.

Afstaða til grundvallarforsendna og framkvæmdar við sölu á eignarhlut ríkisins í bönkum í löggjöf

Þar sem Fjármálaeftirlitinu gefst kostur á að koma að sjónarmiðum sínum um frumvarp til laga um meðferð og sölu eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum er vert að benda á að það eru miklir hagsmunir bundnir því hvaða megin sjónarmið eru ráðandi við sölu banka í ljósi þess hversu afdrifarík sala á eignarhlutum ríkisins í bönkum getur orðið fyrir framtíðarþróun íslenska bankakerfisins og að teknu tilliti til sérstöðu kerfislega mikilvægra banka í samfélaginu. Með það í huga gæti verið heppilegt að Alþingi taki afstöðu til grundvallarforsendna og framkvæmdar við sölu í löggjöf um söluheimild á slíkum eignarhlutum.

Fjármálaeftirlitið er hér að vísa til þess sem fram kemur í 6. kafla skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis þar sem fjallað er um einkavæðingu Landsbanka Íslands og Búnaðarbanka Íslands: „Heimild Alþingis til sölu Landsbankans og Búnaðarbankans í lögum nr. 70/2001 hljóðaði um það eitt að heimilt væri að selja hlutafé ríkissjóðs í þessum bönkum. Þar var ekki að finna neina stefnumörkun af hálfu Alþingis eða efnisreglur um hvernig ætti að standa að sölunni.“¹

Þó svo að í frumvarpinu séu ekki að finna veigamiklar breytingar frá ákvæðum laga um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009, er vert að benda á að lög um Bankasýslu ríkisins eru sett áður en skýrsla Rannsóknarnefndar Alþingis lá fyrir og taka lögin því ekki mið af þeim atriðum sem Rannsóknarnefnd Alþingis fjallar um vegna heimildar til sölu á eignarhluta ríkisins í Landsbanka Íslands og Búnaðarbanka Íslands, sbr. 6. gr. laga um stofnun hlutafélaga um Landsbanka Íslands og Búnaðarbanka Íslands nr. 50/1997, en ákvæðið kom inn í lögin með breytingarlögum nr. 70/2001. Nefndir bankar voru einkavæddir sex árum fyrir fall þeirra. Í skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis kemur m.a. eftirfarandi fram:

Samkvæmt því sem rakið var hér að framan fólst ekki í lögum nr. 70/2001 nein útfærsla Alþingis á því hvernig salan á hlut ríkisins í bönkunum skyldi fara fram. Söluheimildin var með öllu opin og óákvörðuð. Öll frekari ákvarðanatataka varðandi fyrirkomulag sölunnar fór því ekki fram á vettvangi þingsins heldur hjá stjórnvöldum. Meðal þess sem stjórnvöld hlutu samkvæmt þessu fyrirkomulagi að taka endanlega ákvörðun um voru þýðingarmikil atriði eins og til dæmis hvort selja ætti einungis annan bankann eða báða og þá hvort þeir skyldu seldir á sama tíma, hversu stórir hlutir skyldu seldir og samkvæmt hvaða viðmiðum um verð, hvort og þá hvaða kröfur eða skilmála ætti að gera til kaupenda, hvort æskilegt væri og/eða heimilt að binda kaup eða eigu hlutafjár í bönkunum einhverjum sérstökum skilyrðum, svo sem um stærð keyþra eignarhluta eða eignarhald þeirra og hvernig nánara fyrirkomulag og tímasetningar varðandi söluna yrðu. Svona mætti áfram telja. Í sem stystu máli vísaði þannig Alþingi öllum nánari atriðum um fyrirkomulag sölu bankanna nema sjálfri söluheimildinni til stjórnvalda og voru þau þannig leidd til lykta af hálfu stjórnvalda en ekki þingsins.²

¹ 6.6. kafla, Bindi 1 í skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

² 6.3.1. kafla, Bindi 1 í skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

THE FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY, ICELAND

Fjármálaeftirlitið bendir á að taka mætti til skoðunar hvort nægilega sé gætt að framangreindum atriðum í ákvæðum 7. til 10. gr. frumvarpsins, þar sem eina aðkoma Alþingis að sölumeðferðinni er sú að fjárlaganefnd og efnahags- og viðskiptanefnd fá tækifæri til að gera athugasemdir við efni greinargerðar ráðherra um ráðgerða sölumeðferð, sbr. 4. mgr. 8. gr. frumvarpsins sem ráðherra metur hvort tekið verði tillit til, sbr. 5. mgr. í 9. gr. frumvarpsins er síðan að finna almennar reglur sem stjórnvöld þurfa eðli máls samkvæmt að fylgja og gilda um meðferð á valdi.

Virðingarfyllst,

FJÁRMÁLAEFTIRLITIÐ

Anna M. Karlsd.

Anna Mjöll Karlsdóttir

Hildur Jana Júlíusd.

Hildur Jana Júlíusdóttir